

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/32/2017
Identifikačné číslo spisu: 3808208908
Dátum vydania rozhodnutia: 27.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3808208908.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. Y., bývajúceho v Q., zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Jaškom so sídlom v Prievidzi, Falešníka 10, proti žalovaným 1/ O. Y., bývajúcej v Q., zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Súkeníkom so sídlom v Považskej Bystrici, Stred 60/55, 2/ W. M. bývajúcemu v Q., o určenie neúčinnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 6C/112/2008, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 12. októbra 2016 sp.zn. 5Co/207/2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 12. októbra 2016 sp.zn. 5Co/207/2016 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. marca 2016 č.k. 6C/112/2008-398 (v poradí druhým) určil, že darovacia zmluva zo dňa 26. júla 2005 uzavretá medzi W. M., (ďalej aj „dlžník“) ako darcom a žalovanou 1/ ako obdarovanou, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v k.ú. W. H., okres Prievidza, pôvodne zapísaných na LV č. XXXX., v súčasnosti zapísaných na LV č. XXXX ako parc. č. 319/1 o výmere 510 m² zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 348/1 o výmere 828 m² záhrady, parc. č. 349 o výmere 354 m² záhrady, parc.č. 350/3 o výmere 29 m² zastavané plochy a nádvoria a na LV č. XXXX ako parc.č. 319/3 o výmere 147 m², zastavané plochy a nádvoria a rodinný dom súp. č. 400, postavený na parc. č. 319/3, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Prievidza pod č. W., je voči žalobcovi právne neúčinná. Žalobu voči žalovanému 2/ zamietol a rozhodnutie o trovách konania strán sporu a štátu si vyhradil na samostatné rozhodnutie do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobca preukázal existenciu vymáhateľnej pohľadávky voči W. M. st., ako aj ukrátenie jej uspokojenia v dôsledku bezodplatného prevodu nehnuteľného majetku W. M. st. uzatvorením darovacej zmluvy medzi ním a žalovanou 1/ s úmyslom ukrátiť uspokojenie žalobcovej pohľadávky (§ 42a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v čase uzatvorenia spornej darovacej zmluvy boli W. M. st. a žalovaná 1/ blízkymi osobami v zmysle § 116 za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka. Išlo o bývalých manželov a rodičov troch spoločných maloletých detí. Poukázal pritom na skutočnosť, že ako bývalí manželia v októbri 2005

obnovili vzájomné spolužitie a k náprave vzťahov medzi nimi po rozvoze v roku 1997 došlo už aj pred októbrom 2005, keď sa im v roku 2000 narodila spoločná dcéra. Vzhľadom na to, že zmluva bola uzatvorená medzi blízkymi osobami, súd sa ďalej zaoberal otázkou, či žalovaná 1/ aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Konštatoval, že žalovaná 1/ neuniesla v tomto smere dôkazné bremeno a pri uzatváraní darovacej zmluvy neprejavila náležitú starostlivosť o to, či touto zmluvou nedôjde k zbaveniu sa majetku zo strany W. M. st. s úmyslom ukrátiť akéhokoľvek jeho veriteľa s ohľadom na jeho trestnú minulosť a obchodné aktivity k žalobcovi a iným veriteľom. Z týchto dôvodov žalobe voči žalovanej 1/ vyhovel. Žalobu podanú voči žalovanému 2/ v zmysle § 42b ods. 3 Občianskeho zákonníka zamietol s poukazom na jeho vek v čase uzatvorenia darovacej zmluvy (bol maloletý, mal 16 rokov) a výsledky vykonaného dokazovania, z ktorých nevyplývalo, že by žalovaný 2/ mal vedomosť o skutočnosti odôvodňujúcej odporovateľnosť právneho úkonu proti žalovanej 1/.

2. Na odvolanie žalovanej 1/ Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 12. októbra 2016 sp.zn. 5Co/207/2016 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení právnej neúčinnosti darovacej zmluvy potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku; ďalej len „CSP“) a vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej 1/ v plnom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie jeho rozhodnutia. K odvolacej argumentácii žalovanej 1/ a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia vyložil zmysel odporovacej žaloby, vysvetlil podstatu aktívnej a pasívnej legitimácie v prípade odporovacej žaloby a podmienky, za ktorých sa môže veriteľ v konkrétnom prípade domáhať takouto žalobou určenia neúčinnosti právneho úkonu dlžníka. Žalujúci veriteľ preukázal existenciu vymáhateľnej pohľadávky voči svojmu dlžníkovi a zároveň preukázal, že dlžník urobil úkon v prospech žalovanej 1/, na základe ktorého ukrátil uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky. V zmysle § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka pri právnom úkone dlžníka uzatvoreným s blízkou osobou zákon vedomosť blízkej osoby o úmysle dlžníka ukrátiť v tomto prípade veriteľa predpokladá. Dôkazné bremeno ohľadom skutočnosti, že úmysel dlžníka nemohli ani pri náležitej starostlivosti spoznať, sa tak presúva na osoby dlžníkovi blízke. Predmetom sporu medzi stranami ostala skutočnosť, či možno žalovanú 1/ ako bývalú manželku dlžníka považovať za osobu dlžníkovi blízku v zmysle § 116 vety za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka. Uvedená časť citovaného ustanovenia totiž za osoby blízke považuje aj také, ktoré medzi sebou navzájom nie sú v pomere príbuzenskom, osvojenom, partnerskom, či manželskom, avšak medzi nimi existujú určité fakticky dané vzájomné väzby takej intenzity, že by ujmu utrpenú jednou z nich druhá pociťovala dôvodne ako vlastnú. Vzhľadom na uvedený výklad ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka sa odvolací súd stotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že medzi dlžníkom a žalovanou 1/ existoval vzťah, ktorý možno charakterizovať ako vzťah osoby blízkej tak, ako to predpokladá ustanovenie § 116 veta za čiarkou Občianskeho zákonníka. Tento svoj záver oprel o výsledky dokazovania, podľa ktorých dlžník so žalovanou 1/ absolvovali v roku 1999 po rozvoze manželstva spoločne dovolenku, na ktorej žalovaná 1/ otehotnela a v roku 2000 sa im narodila dcéra. V rámci trestného konania dlžník uviedol, že v roku 2005 bol nútený z dôvodu vydierania viacerými osobami z podsvetia previesť darovacou zmluvou svoj nehnuteľný majetok na svoju vtedy bývalú manželku. Odvolací súd ďalej poukázal na text samotnej darovacej zmluvy, o ktorej odporovaní sa v tomto konaní jedná, kde žalovaná ako obdarovaná akceptovala zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve dlžníka na doživotné bývanie a užívanie prevádzaných nehnuteľností a na následné obnovenie spolužitia žalovanej 1/ s dlžníkom v októbri 2005 po uzatvorení darovacej zmluvy. Všetky tieto okolnosti svedčia o zblížení žalovanej 1/ s dlžníkom v rozhodnom období, v dôsledku čoho došlo k naplneniu znakov blízkej osoby v zmysle § 116 veta za čiarkou Občianskeho zákonníka. Z tohto pohľadu sa potom následne presunulo dôkazné bremeno na žalovanú 1/, ktorá mala preukázať, že ani pri vynaložení náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Odvolací súd sa aj v tejto časti stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaná 1/ toto dôkazné bremeno neuniesla, keď na výpovede svedkov (plnoletých detí žalovanej 1/ a dlžníka) bolo nutné prihliadať v kontexte ďalšieho vývoja vzťahov medzi žalovanou 1/ a dlžníkom, ktorí sa po opätovnom uzatvorení manželstva v roku 2007 znova rozviedli, je teda možné predpokladať, že v súčasnosti vzťahy medzi nimi nie sú dobré. Napokon samotný dlžník v konaní konštatoval, že motívom pre uzavretie darovacej zmluvy bola tá

skutočnosť, že mal dlhy a chcel zabrániť veriteľom, aby tieto dlhy od neho vymáhali. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 1/ (ďalej aj „dovolateľka“) a navrhla napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Ako dovolací dôvod označila ustanovenie § 420 písm. f/ CSP a tiež ustanovenie § 421 písm. b/ CSP. K porušeniu práva na spravodlivý proces a vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP malo podľa názoru žalovanej dôjsť nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý nerešpektoval ustanovenie § 118 ods. 2 O.s.p. a nevedel, ktoré právne významné tvrdenia strán sporu zostali v konaní sporné a ktoré z navrhovaných dôkazov (ne)vykoná. Súd prvej inštancie vyhovel nároku žalobcu uplatneného v rámci tohto konania (pričom jeho rozhodnutie potvrdil tiež odvolací súd) práve pre neunesenie dôkazného bremena žalovanou 1/; žalovaná 1/ sa tak až z písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia dozvedela o dôvodoch svojho neúspechu v konaní, na ktoré tak nemohla reagovať v priebehu procesu. Rozhodnutia oboch súdov nižších stupňov považovala za nepreskúmateľné najmä v otázke, akým spôsobom sa súd prvej inštancie vysporiadal s dôkazmi, na ktoré žalovaná 1/ poukázala a prečo považuje jej skutkové tvrdenia za nedôvodné. Odvolaciemu súdu vytýkala, že spochybnil vierohodnosť svedeckej výpovede E. M. a žalovaného 2/ bez toho, aby dokazovanie sám zopakoval a takto sa pokúsil zhojiť vadu vytvorenú súdom prvej inštancie, ktorý pri zisťovaní skutkového stavu na tieto dôkazy neprihliadal a ich hodnotením sa vôbec nezaoberal. Takýto postup odvolacieho súdu označila dovolateľka ako porušenie zásady dvojinštančnosti konania. Zároveň dovolateľka tvrdila, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky „ktoré kritériá je nevyhnutné vziať do úvahy pri aplikácii ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka za bodkočiarkou“, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdmi nižších stupňov došlo v dôsledku nesprávnej aplikácie ustanovenia § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 116 Občianskeho zákonníka na zistený skutkový stav. Súhlasila s právnym názorom súdov, že aj bývalých manželov je možné za určitých okolností považovať za blízke osoby v zmysle druhej časti ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka za bodkočiarkou, avšak k tomu je nevyhnutná určitá kvalita vzťahu medzi nimi, ktorú je potrebné posudzovať na základe objektívnych kritérií. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo 14. júna 2012 sp.zn. 30 Cdo 2836/2010 a uviedla, že pre posúdenie vzťahu medzi bývalými manželmi je podstatná otázka citových väzieb, a teda to, či žijú v spoločnej domácnosti, či si navzájom pomáhajú a tiež to, aký o seba prejavujú záujem. V prejednávanej veci sa ale súdy nižších stupňov od týchto kritérií odklonili. Pokiaľ odvolací súd založil svoj záver o tom, že je vo vzťahu k dlžníkovi blízka osoba, na tých skutočnostiach, že v darovacej zmluve zriadila v jeho prospech vecné bremeno - právo doživotného užívania a následne s ním mala v októbri 2005 obnoviť spolužitie, nejde o také skutočnosti, ktoré by preukazovali, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy zo dňa 26. júla 2005 bola s dlžníkom blízka osoba v zmysle ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka za bodkočiarkou.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že súdy na základe rozsiahleho dokazovania dospeli k správny skutkovým zisteniam a vec posúdili správne aj po právnej stránke. Ich rozhodnutia z hľadiska odôvodnenia považoval za dostatočné. Žalovaná 1/ o úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa musela vedieť, čo potvrdil nielen samotný dlžník na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 20. marca 2009, ako aj v trestnom konaní, ale túto skutočnosť uviedol aj svedok E. M.. Vyhodnotenie vzťahu medzi dlžníkom a žalovanou 1/ bolo súdmi skúmané dostatočne a preukázané aj na základe obsahu pripojených rozvodových spisov, ako aj skutočností uvedených v trestnom spise.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež dôvodné.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie.

Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. V danom prípade dovolateľka v dovolaní uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

17. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

18. Dovolací súd nezistil existenciu dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, ktorý mal podľa tvrdenia dovolateľky spočívať v nedodržaní procesného postupu súdom prvej inštancie porušením ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. účinného do 30. júna 2016. Podľa citovaného ustanovenia predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uviedol, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov bolo možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

19. Doterajšia judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že prípadné porušenie ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. bez ďalšieho nezakladá zmatečnosť súdneho rozhodnutia (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 4 Cdo 167/2012, 5 Cdo 2/2014, 5 Cdo 235/2013, 6 Cdo 134/2010), vysvetľujúc tento svoj záver tým, že ak aj predseda senátu (samosudca) toto zákonné ustanovenie nedodrжал, nemalo to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania (t.č. strany sporu) z jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva (I). Porušenie citovaného zákonného ustanovenia totiž žiadnym spôsobom nediskvalifikovalo účastníka napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy, namietat prípadný nesprávny procesný postup prvostupňového súdu v podanom odvolaní a pod. Taktiež účastníka nezbavovalo jeho základnej procesnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovení § 101 ods. 1 a § 120 ods. 1 O.s.p., a to tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých odvodzuje svoje právo alebo povinnosť protistrany a procesnej povinnosti označiť dôkazy, ktorými chce preukázať pravdivosť ním tvrdených skutočností. Pokiaľ teda sudca určitú okolnosť neuviedol ako spornú, to ešte neznamenal, že táto je nesporná a že účastník nemá právo sa k nej vyjadriť, preukázať ju či vyvrátiť.

20. Dovolateľka síce argumentovala tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo pre ňu nepredvídateľné, t.j. že sa o dôvodoch svojho neúspechu v konaní dozvedela až z písomného vyhotovenia rozhodnutia, uvedený argument ale nie je možné považovať za dôvodný, pretože už samotná žaloba bola založená na tvrdení žalobcu, že dlžník a žalovaná 1/ sú blízkymi osobami a taktiež vykonané dokazovanie v priebehu konania pred súdom prvej inštancie smerovalo k zisteniu, či uvedené tvrdenie žalobcu je alebo nie je pravdivé. Žalovaná 1/ bola navyše počas celého konania zastúpená

kvalifikovaným právnym zástupcom, preto pre ňu rozhodnutie súdu prvej inštancie nemohlo byť prekvapivé; to ako súd prvej inštancie spor napokon vyhodnotil z pohľadu výsledkov vykonaného dokazovania (v jej neprospech) nebolo predmetom povinnosti stanovenej súdu ustanovením § 118 ods. 2 O.s.p. Okrem toho žalovaná 1/ mohla reagovať na rozhodnutie súdu v rámci riadneho opravného prostriedku a tak mala možnosť následne uplatniť svoj vplyv na výsledok konania (R 39/1993), čo aj urobila. Vychádzajúc z uvedeného, procesným postupom súdu prvej inštancie nebolo strane sporu znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Dovolateľka ďalej namietala, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

22. Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

23. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

24. V prejednávanej veci odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a v celom rozsahu sa s ním stotožnil, pričom odkázal v podrobnostiach na odôvodnenie tohto rozhodnutia. Dovolací súd zdôrazňuje, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým tvorí - ako už bolo spomenuté, jeden celok. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, čo sledovala žalovaná 1/ svojím odvolaním, z ktorých skutočností a dôkazov súd vychádzal, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd. Prijatý záver, že žalovaná 1/ neuniesla dôkazné bremeno v konaní, vysvetlil, čím zároveň ponúkol dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať argumentáciu žalovanej 1/. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

25. K námietke porušenia zásady dvojinstančnosti konania odvolacím súdom z dôvodu neprípustného

vyhodnocovania svedeckých výpovedí Ivana Borku a žalovaného 2/ bez zopakovania dokazovania (nevyhodnotených súdom prvej inštancie) a následného spochybňovania vierohodnosti svedkov, dovolací súd uvádza nasledovné. O spomínanú vadu konania by sa jednalo len v takom prípade, ak by odvolací súd (viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, § 383 CSP) dospel k odlišným skutkovým zisteniam než súd prvej inštancie bez toho, aby dokazovanie sám zopakoval. Odvolací súd však rozhodol vo veci po právnej stránke, ako aj po skutkovej stránke na základe totožných dôvodov ako súd prvej inštancie, majúci za to, že na vec bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka časti týkajúcej sa odporovateľného právneho úkonu medzi dlžníkom a blízkou osobou a žalovaná 1/ neunesla dôkazné bremeno. I keď súd prvej inštancie výslovne vo svojom rozhodnutí nevyhodnocoval svedecké výpovede E. M. a žalovaného 2/, obsah ich výpovede bol bezpochyby podkladom pre jeho rozhodnutie (viď str. 4, 7, 8 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) ústiace v záver o vyhovení žalobe. Pokiaľ odvolací súd doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré nepovažoval dotknuté svedecké výpovede za relevantné a reagoval tak na odvolaciu argumentáciu žalovanej 1/, nejde o porušenie zásady dvojinstančnosti konania. Aj judikatúra najvyššieho súdu (R 56/2012) zastáva názor, že ak sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvoinstančného konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je prekvapivé a takýto postup odvolacieho súdu v konečnom dôsledku neodníma účastníkom možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

26. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovanej z hľadiska ňou uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, nebolo procesne prípustné.

27. Žalovaná 1/ zároveň vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešenú označila otázku, „ktoré kritériá je nevyhnutné vziať do úvahy pri aplikácii ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka za bodkočiarkou“. Dovolací súd zároveň nemohol prehliadnuť obsah dovolania (§ 124 ods. 1 CSP), ktorý súvisel s položenou otázkou, a to konkrétne, že dovolateľka namietala okamih, ku ktorému odvolací súd posudzoval splnenie kritérií blízkej osoby v zmysle citovaného ustanovenia a tiež v dovolaní bližšiu špecifikáciu dovolacej otázky ku osobám bývalých, t.j. rozvedených manželov. Z tohto pohľadu podľa názoru dovolacieho súdu žalovaná 1/ náležite konkretizovala právnu otázku riešenú odvolacím súdom. V ďalšom bolo preto potrebné posúdiť, či ide o otázku, ktorú už dovolací súd vyriešil.

28. Najvyšší súd sa vo svojej rozhodovacej praxi doteraz nezaoberal právnou otázkou, či a za akých predpokladov môžu byť rozvedení manželia osoby blízke podľa ustanovenia § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka.

29. So zreteľom na riadne nastolenie právnej otázky spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a v situácii, na ktorú sa vzťahuje toto ustanovenie, dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej 1/ je v danom prípade procesne prípustné; následne preto skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci).

30. Podľa § 432 ods. 1 CSP možno dovolanie, ktoré je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

31. Žalovaná 1/ za podstatu nesprávnosti právnych záverov odvolacieho súdu považuje to, že odvolací súd rozhodol na základe takých skutočností, ktoré neboli z pohľadu definície blízkej osoby v zmysle ustanovenia § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka relevantné; a to konkrétne obsahu spornej darovacej zmluvy, kde žalovaná 1/ súhlasila so zriadením vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania darovanej nehnuteľnosti dlžníkom a obnovenia jej spolužitia s dlžníkom po rozvode v októbri roku 2005, ktoré nastalo až následne po uzatvorení spornej darovacej zmluvy zo dňa 26. júla 2005.

32. Podľa právneho názoru najvyššieho súdu dovolateľka dôvodne tvrdí, že právne posúdenie veci odvolacím súdom nebolo správne, pretože vychádzalo z nesprávneho právneho názoru, že dlžník a žalovaná 1/ boli blízkou osobou v zmysle ustanovenia § 116 veta bodkočiarkou Občianskeho zákonníka.

33. V zmysle § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka sa za blízku osobu pokladajú osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Ako už správne vyložil odvolací súd rozvedených manželov nie je možné považovať za blízku osobu v zmysle § 116 veta pred bodkočiarkou Občianskeho zákonníka, pretože tu nie je splnený predpoklad trvajúceho manželstva v zmysle ustanovení Zákona o rodine. Zároveň tiež správne pokračoval vo svojich úvahách, že rozvedení manželia tak, ako ktorékoľvek iné osoby mimo príbuzných v priamom rade a súrodencov, môžu byť za okolností stanovených ustanovením § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka osobami blízkymi. Takýto status získavajú z dôvodu vyššej intenzity vzájomných vzťahov, v dôsledku ktorých sú si natoľko citovo blízki, že ujmu utrpenú jednou z týchto osôb by tá druhá považovala za ujmu vlastnú. Podstatnou otázkou, na ktorú sa pýta i dovolateľka, ostávajú kritériá, skutočnosti a okolnosti, ktoré treba zohľadniť pri prijatí záveru, či ide o osobu blízku alebo nie. Zákon v ustanovení § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka nedáva priamu odpoveď na túto otázku a nestanovuje žiadne presné kritériá, z ktorých by záver o tom, že ide o osobu blízku, vyplýval. Je tomu tak preto, že každý jeden prípad je individuálny a každý jeden vzťah medzi osobami jedinečný, založený na rôznych väzbách a okolnostiach. Aby tak rozhodnutie o existencii blízkosti osôb bolo správne, zákonné a spravodlivé, nie je možné určiť presné hranice, kedy vzťah týchto osôb už naberá charakter vzťahu blízkej osoby. Citované ustanovenie je totiž jednou z právnych noriem, ktoré právna teória nazýva právnou normou s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. normou, ktorých hypotéza nie je stanovená právnym predpisom a ktorá tak prenecháva súdu na zvážení v každom jednotlivom prípade, aby sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Napriek tomu je možné aspoň všeobecne uviesť, že pri prijímaní záveru súdu budú podstatné napr. také okolnosti, aký druh vzájomného vzťahu je medzi osobami, či žijú v spoločnej domácnosti (i keď tento znak nemusí byť ešte sám osebe určujúci), aké sú vzájomné pomery v takejto domácnosti, či si osoby navzájom pomáhajú, zaujímajú sa o seba nielen z pohľadu majetkových aspektov alebo ak ide o rozvedených manželov nielen z pohľadu starostlivosti o spoločné deti, či takéto osoby prejavujú o seba záujem v závažných prípadoch, v chorobe, starobe a v núdzi.

34. Vzhľadom k tomu, ako už bolo uvedené, ustanovenie § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka je právnou normou s relatívne neurčitou hypotézou, dovolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ má v rámci dovolacieho konania podrobiť rozhodnutie odvolacieho súdu prieskumu z hľadiska právnych otázok, potom tak môže v prípade aplikácie ustanovenia § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka odvolacím súdom urobiť len vo vzťahu k primeranosti úvah odvolacieho súdu ústiacich v záver, že ide o blízke osoby. Dovolacia otázka tak nemôže smerovať k tomu, aby dovolací súd odpovedal priamo na otázku, či v konkrétnom prípade ide o blízke osoby alebo nie a ani na otázku, či to ktoré dovolateľom označené kritérium je pre tento záver relevantné. Je tomu tak preto, že tento záver je výsledkom individuálneho posúdenia, ktoré nemá všeobecnejší význam a nemôže zakladať prípustnosť dovolania na riešenie otázky zásadného právneho významu. A tiež ak bola hypotéza právnej normy vymedzená súdom správne, nemôže byť rozhodnutie vo veci v rozpore so zákonom z dôvodu, že neboli objasnené okolnosti ďalšie, prípadne že nebola zohľadnená iná okolnosť, ktorú v posudzovanom prípade nemožno považovať za podstatnú, či významnú.

35. Zároveň je dôležité a absolútne nevyhnutné zdôrazniť, že pre určenie vzťahu medzi osobami ako vzťahu blízkeho, budú relevantné len tie okolnosti, ktoré tu existovali v rozhodnom čase, t.j. v prejednávanej veci v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu dlžníkom. Akokoľvek závažné môžu byť okolnosti, ktoré nastanú po rozhodnom čase, nemôžu byť tieto podkladom pre rozhodnutie súdu bez ďalšieho.

36. Z pohľadu vyššie uvedených teoretických úvah sa dovolací súd zaoberal správnosťou právneho záveru odvolacieho súdu. Odvolací súd síce po teoretickej stránke správne vyložil pojem blízkej osoby v zmysle § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka, avšak tento výklad neaplikoval v spore správne a jeho úvahy boli vo vzťahu k záveru zjavne neprimerané. Predovšetkým svoje rozhodnutie založil na obsahu sporného právneho úkonu, t.j. na tom, že žalovaná 1/ zriadila v prospech dlžníka vecné bremeno práva doživotného užívania. Táto skutočnosť ale sama o sebe nemohla založiť záver, že medzi žalovanou 1/ a dlžníkom je vzťah blízkej osoby, keď aj zo skutkového stavu zisteného vo veci súdom prvej inštancie vyplynulo, že spoločné deti dlžníka a žalovanej 1/ bývali v darovanej nehnuteľnosti spolu s dlžníkom, mali k sebe pozitívny vzťah a žalovaná 1/ sa do spornej nehnuteľnosti presťahovala až po značnom časovom odstupe od uzatvorenia darovacej zmluvy. V danej veci je nepochybné, že vzťahy medzi žalovanou 1/ a dlžníkom mali dynamický vývoj od intenzity bezpochyby blízkej osoby (rozvod manželov v roku 1997, spoločná dovolenka v roku 1999, narodenie spoločného dieťaťa v roku 2000, opätovný sobáš v roku 2007, opäť rozvod manželov v roku 2011) až po odcudzenie z dôvodu vzťahov dlžníka s inými ženami a je zároveň zrejmé, že tieto fázy ich vzťahu sa striedali. Práve s ohľadom na to bolo nevyhnutné pristúpiť k preskúmaniu skutkových okolností dôsledne a predovšetkým v rozhodnom čase, ktorým bol čas uzatvorenia spornej darovacej zmluvy. Za podstatné nebolo možné považovať ani motív konania dlžníka pri darovaní nehnuteľností žalovanej 1/, pretože ho nemožno s určitosťou a istotou označiť súčasne ako motív konania žalovanej 1/, keď navyše zo spisu celkom zreteľne (zo svedeckých výpovedí E. M., dlžníka a výsluchu žalovanej 1/ a žalovaného 2/) vyplýva aj iný možný a celkom uveriteľný motív jej konania a tým je zabezpečenie detí a nie záujem žalovanej 1/ o dlžníka intenzity odôvodňujúcej záver súdov o tom, že šlo o blízke osoby. Pokiaľ odvolací súd založil svoje rozhodnutie na tom, že v októbri 2005 došlo k obnoveniu spoločného spoluzitia medzi žalovanou 1/ a dlžníkom, je tento záver nesprávny, pretože k uzatvoreniu spornej darovacej zmluvy došlo dňa 26. júla 2005, t.j. v čase odporovateľného právneho úkonu žalovaná 1/ s dlžníkom nežila a pokiaľ tu nie je iná skutočnosť, z ktorej by bolo nepochybné, že už v čase uzatvorenia darovacej zmluvy si boli dlžník a žalovaná 1/ blízki, potom nie je možné rozhodnutie založiť len na okolnosti, ktorá nastala až následne.

37. Dovolací súd na záver poukazuje na to, že hoci v konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, vzhľadom na fakt, že v každej svedeckej výpovedi, ako aj výpovedi žalovanej 1/ boli protirečivé tvrdenia a za jediné skutkové tvrdenie, ktoré nebolo spochybnené, je možné považovať tvrdenie žalovanej 1/ uvedené v návrhu na rozvod (vid' spisový materiál Okresného súdu Prievidza sp.zn. 15C/130/2011), že k obnoveniu spoluzitia medzi ňou a dlžníkom došlo v októbri 2005, pre absenciu relevantných dôkazných prostriedkov nie je možné uzavrieť, že vzťah medzi dlžníkom a žalovanou 1/ bol vzťahom osôb blízky v zmysle ustanovenia § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu je potrebné vychádzať vo všeobecných zásadách teórie dôkazného bremena spočívajúcich na tom, že strana tvrdiaca určitú skutočnosť vo svoj prospech, je zaťažená dôkazným bremenom preukázania jej pravdivosti a v prípade neúspechu musí znášať dôsledky neunesenia dôkazného bremena.

38. V posudzovanom prípade boli účastníkmi darovacej zmluvy zo dňa 26. júla 2005, ktorá je odporovaným právnym úkonom, dlžník Štefan Borko st. a žalovaná 1/, ktorí boli v čase jej uzavretia rozvedenými manželmi. Aby však dlžník a žalovaná 1/ mohli byť pokladaní za osoby navzájom blízke v zmysle ustanovenia § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka, musela by byť ako vyplýva z vyššie uvedeného úroveň ich skutočných vzájomných vzťahov v čase uzavretia darovacej zmluvy taká, že by ujma, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Odvolací súd sa tým, aká bola kvalita a intenzita skutočných vzájomných vzťahov dlžníka a žalovanej 1/ v čase uzavretia darovacej zmluvy a či ich úroveň bola taká, že by ujma vzniknutá jednému z nich bola druhým z nich dôvodne pociťovaná ako jeho vlastná ujma, nezoberal. Jeho záver, že dlžník a žalovaná 1/ boli osobami navzájom blízky v zmysle ustanovenia § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka, založený

iba na tom, že žalovaná 1/ zriadila v prospech dlžníka (darcu) vecné bremeno práva doživotného užívania a následne v októbri 2005 obnovila s ním spolužitie, nie je správny. Nemôže byť potom správny ani záver odvolacieho súdu, že žalovaná 1/ ako osoba blízka dlžníkovi neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že v čase uzavretia darovacej zmluvy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovanej 1/ je nielen prípustné, ale tiež dôvodné, lebo spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

40. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

41. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

42. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

43. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.